

UKRAINIAN LABOR NEWS

Printed and published tri-weekly by the WORKERS and FARMERS PUBLISHING ASSOCIATION, LIMITED, a joint stock company, incorporated under the laws of MANITOBA, at its head office and place of business, at the corner of Pritchard Avenue and McGregor Street, in the City of Winnipeg, Manitoba.

Subscription per year \$4.00

Telephone: 51 465

УКРАЇНСЬКІ РОБІТНИЧІ ВІСТІ

Газета для робочого класу — виходить три рази на тиждень: у вівторок, четвер і суботу.

Видав. Робітничо-Фармерське Видавниче Товариство, закорпоророване в Манітобі. Редакція, адміністрація і друкарня містяться в Українських Робітничих Домах, на розі вулиць Пritchard і McGregor, у Вінніпегу, Ман.

Передплата на рік \$4.00

Адреса:

UKRAINIAN LABOR NEWS

Cor. Pritchard Ave. and McGregor St., Winnipeg, Man., Canada.

Редакція за оголошення не відповідає.

ЯК ЗАКІНЧИВСЯ СТРАЙК МАЙНЕРІВ В ЕСТЕВАНІ-БІНФЕЙТІ

Кожний свідомий робітник і фармер, прочитавши в пресі, що страйк в Бінфейті й околиці закінчився, поставив запитання: Як він закінчився? Виграно чи програюно?

Бо надто коштовний це був страйк. Надто глибоко врізався він в пам'ять кожного працівника, що бореться за кусок хліба, за право на існування. Тому кожний з нетерплячкою хоче знати вислід.

З того, що подавала буржуазна преса — годі зробити якісь корисні для майнерів висновки. Точки угоди, що її зроблено між майнерами й власниками — мало говорять в користь майнерів. Іх є вісім (ми подавали їх в минулому числі "УРВ" на першій сторінці.)

В першій точці тої угоди говориться, що угода є тимчасовою до закінчення інвестиційної королівської комісії, а потім зобов'язує нову угоду. В другій — що компанії визнають майнерський комітет в кожній майні. В третій — що власники мають після закону визнавати "чеквеймена", а далі, щоб компанії випомповували воду, щоб не було дискримінацій, щоб встановити вісім і дев'ятьгодинний день праці, щоб важна дрібно-го вугілля залишити для дальших переговорів. Про найважливішу справу — справу платні не вирішено нічого, а це значить, що майнери вертають до праці за стару жebraцьку платню.

Такі точки угоди ухвалено між власниками копалень а страйковим майнерським комітетом. Ці точки угоди прийняли майнери 140 голосами проти 41 в умовах страшного поліційного терору. 40 поліцаїв приїхало до Бінфейт, обступили дозкола з машинними крисами сало, де майнери обговорювали справу угоди, цілий час вривалися, як дикуни до салі, залюкували майнерів і т. ін.

Але сама справа ще не в тім. Поліція багнетами не могла заставити робітників йти до праці. Дивним, певно, для багатьох є те, що на страйку було 600 майнерів, а в голосуванні над угодою взяло участь тільки 180, менше як третина. Причин та, що день перед тим і того самого дня поліція арештувала в Бінфейті багатьох робітників, а за іншими пошукувала. Сумніву нема, що вона цим відлякала багатьох від мітингу. Та й це ще не головне. Головне є те, що всіх не відлякала, а проте чомусь не допущено усіх майнерів на той мітинг, на якому вирішувалася їхня доля. Майнерів на мітинг до голосування допускалося тільки після того списку, що його злагодили власники копалень.

Друге й то дуже важливе — навіть тої угоди, яку зроблено з компанією й на основі якої майнери вернули до праці, — не підписано. Її прийнято "на добру віру". А вже то відомо, як можна вірити капіталістам.

Третє — покладено віру в королівську комісію, яка переводить інвестицію. Вона довго переводитиме цю інвестицію й можна бути певним наперед, що нічого доброго для майнерів вона не знайде. Виняйти й проголосити щось корисного для майнерів — це значить виправдати страйк, засудити становище міністра праці Робертсона, саскечеванського уряду й розстріляти майнерів поліцією. Комісія такого ніколи не зробить.

Уряд надто відкрито співробітничав в цьому страйку з вискувачами. Самі переговори між представниками майнерів і власниками відбувалися за посередництвом заступника саскечеванського міністра праці Малоя, який доклав всіх сил, щоб майнери вернули до праці, а потім, мовляв, інвестиція все висить.

А вже що найгірше — то це дивна поведінка деяких членів самого страйкового комітету. Було більш, як очевидним, що власники копалень мають в страйковому комітеті своїх людей. Якщо вони може не мали їх з початку страйку, то вони їх здало після пролиту крові. Коли майнерський страйковий комітет обговорював на своєму засіданні 7 жовтня умовини, то двох представників Майн Воркера Юніон оф Канада рішуче спротивилися такій угоді. І недовільчись на те, що поліція все врилася до салі по дикунськи, залюкувала та перешкаджала обговорюванню, то більшість комітету стояла за те, щоб не приймати цих умов, щоб обговорювати також справу платні. Але зараз по тому мітингу, а саме перед масовим мітингом майнерів, поліція одного з представників МВЮК арештувала на вулиці, а другий мусів втікати. Отже ці представники не могли виступити перед майнерами через поліційний терор. Власники й поліція знали кожного, хто обороняв справу майнерів, і того арештували. Це було їх головним завданням. Але цілком інше завдання мали ті, яких поставлено керувати цим страйком. Тимчасом деякі комітети поодиноких майнів виявили свою зраду тим, що заклали майнерів вертати до роботи негайно ще в середу, ще перед тим, як самі страйкері не голосували над умовою.

Королівська комісія обіцяє закінчити інвестицію 18 жовтня. Значить, тоді буде видно, що вона винайде, які пропозиції вона принесе. Тоді має обговорюватися дальша вже стала угода між власниками й майнерами. Тоді знову майнери повинні виступити об'єднаним фронтом за свої домагання, щоб 30-денна тяжка боротьба, полята робітничою кровю, не пі-

шла на маре. Для цього впершу чергу треба вибрати до майнерських комітетів справжніх бойових робітників, що вміли б обороняти робітничі інтереси. Надто тяжка була боротьба, надто великі жертви вона забрала — вбиті, покалічені, поарештовані, — надто дорогою ціною заплатило за неї робітництво, щоб отак в крайню хвилину, коли потрібна була найбільша витривалість, піддатися на таку дешеву угоду, якої нічим не забезпечено.

Зрештою, ми чекаємо на більше висвітлення цієї справи й перше слово в цьому належить бойовим майнерам та тій революційній організації, яка брала участь в керівництві страйком.

МАЙНЕРІ КРОВС НЕСТ ПЕС ПРОТЕСТУЮТЬ ПРОТИ ЕСТЕВАНСЬКИХ РОЗСТРІЛІВ

Домагаються відтягнення збройної сили з Естевану й околиць та пенсії для родин замордованих робітників.

Майнери на Кровс Нест Пес солідарно запротестували однеденним симпатичним страйком-демонстрацією проти брутальної масакри, що її жертвою впало трох майнерів в Естеван, двоє бореться за смертю, а кільканацятьох покалічених й заарештованих саскечеванською поліцією в страйкуючій районі.

Симпатичний однеденний страйк до естеванських майнерів був викликаний ескекутивною МВЮК в цілм дистрикті. В цій суб-дистрикті відбуто цілий ряд юнійних підготовчих мітингів до цього страйку. Цей страйк-демонстрація мав чисто політичний характер, про це свідчать понищі домагання: відтягнення всіх державних сил з Естевану; звільнення всіх арештованих і юнійних організаторів; повне заосмотрення копаторм провінціального уряду всіх родин замордованих та ранених майнерів; гостре нап'янування сенатора Гідеона Робертсона, урядового аполюгетта; права майнерам організуватися в таку юнію, в яку вони забажають.

Участь в цім страйку-демонстрації взяло приблизно таке число: коло 1,300 майнерів й їх родин слухало промовців, коло 1,000 взяло участь в демонстрації в трох місцевостях: Колмен, Блейрмор і Белью. Ці демонстрації відбулися в такому порядку: в Колмен в 10-ій годині раню, в Блейрмор в 2-ій пополуудни, в Белью в 5-ій вечером. В Гилкрест майнери працювали, бо в них нема дійсної організації, щоб взяти участь разом з нами в такій важкій момент. Розповсюджено кілька тисяч летючок про події в Естевані й заклик до страйку. Головними промовцями були т.т. А. Дов і Міллер, як також виступали місцеві промовці. Промовці доносили широко висновки вище згадані домагання в своїх промовах. Одобрено й вислано резолюції протесту з трох місцевостей до саскечеванського уряду. Два автомобілі поліцаїв стало були на поготові вчас мітингу й демонстрації.

Це є друга спроба на протяжжє трох місяців викликати такі страйки серед майнерів цієї місцевости. Такі страйки мають добуру сторону, що вони наочно переконують майнерів, як то дуріла їх реакція, що не вільно виходити на ніякий страйк, бо ми маємо угоду з компанією. Сиди не в угоді, а в організації. Компанія лопити угоду, коли вона тільки чує силу. Зрештою, угода тут ні причому, бо ж майнери свої домагання в цьому страйку виставили не до компанії, а до уряду. За це страйк цей підніс бойового духа серед майнерів показав їх одностайність, а тимсамим пригадав і місцевий компанії, що майнери готові до боротьби кожної хвилини за свої права, що майнери постійно за своїх провідників не тільки в місцях, але й в Торонто.

Друге, цим страйком забито цвяха в голову власникам і місци, що знижку платні їм не так то вже легко тепер перевести, як вони думали. В минулому власники робили цілий ряд спроб, як знижка платні майнерам в Гилкрест, звільнення поверх 200 майнерів і Блейрмор і Белью, а оце недавнє було запропоновано юнії Колмен звільнити поверх 200 самотніх майнерів. Всі ці спроби власників розбито, але безпеки не усунуено. Небезпека ця далі грозить, якщо майнери в цім суб-дистрикті не змобілізують свої сили, бо гилкрестська компанія хоче при кінці цього місяця запровадити знижку платні.

Треба вчасно попровадити солідарно підготовчу роботу й боритися за знижку платні в цілому суб-дистрикті, а перемога майнерів в Гилкрест буде перемогою всіх майнерів. Колмен, Алта. А. Га.юк.

ПРО "ГАЛАБУРДИ" ТА ТРАДИЦІЇ

Кажуть деякі люди, головно ті, що роблять "галабурди", що коли якісь культурні окупанти захоплять некультурну країну (колонію), то ломлять там старинні традиції того народу, а накладають йому свою "культуру" разом з культурним визиском.

Але тут якраз французька влада занепокоїлася: як їх замордувати? Китайці ж вони, а не французи. Коли б французи — то їм можна б по традиції гильотиною постинати голови. А цеж китайці — інша традиція! Потім скажуть, що над ними вчинено насильство — бо після китайської традиції — то голови відрубують широкими сікачима й то серед вулиці.

Французька влада постановила дотриматися китайської "традиції". Почала шукати за "спецом" — але серед місцевих китайців не нашла, а до Чан-Кай-Ши було далеко влатватися.

Після довгих труднощів нашла японця, який розумівся на китайській традиції й навіть приніс власного сікача.

Вивели шістьох китайських робітників на площу перед французьким готелем в місті Віла, позвизували їх ланцями один до другого, поставили в ряд на коліна, зайшов японський сікач від першого і вико-

нав стопрцентово китайську "традицію". 700 людей прилядалося цій "традиції". Кажуть, що французькі культуртрегери дуже милі вдоволені, а англійські невдоволені. Англійські певно невдоволені тому, що отак виконуючи китайської традиції, французькі окупанти зеднують собі симпатії китайського населення.

Рамзей МекДоналд, приїхав до того дистрикту, з якого його вибрано послом, виголошив перед 80-ма членами комітету Бритійської партії праці промову. Говорив довго й голосно, хоч глухих там не було. Промову закінчив: "Я був соціалістом ціле своє життя й завжди ним залишусь... Коли б я не пішов був на зустріч кризі, то кляса, яку я представляю — робітничу кляса — була б першою потерпілою".

Як ми ставимосся до кольпортажі укр. робітничо-фармерської преси

(ПОРЯДКОМ САМОКРИТИКИ.)

Час вже нам взятися депо серйозніше за самокритику і поговорити про справи такою мовою, щоб вдарити по наших недотачах і їх направити. Надто на часі поговорити про кольпортаж нашої преси, про пресові комітети, на часі перед приходом листопадової пресової кампанії.

Близько місяць тому назад писали ми на основі ухвали з'їзду про те, що час встановити у наших організаціях сталі пресові комітети, які завзяли б сталим поширюванням української робітничо-фармерської преси: приєднуванням нових передплатників, колектуванням залеглої передплати й кольпортажем.

Про кольпортаж у нас говорено й на останніх з'їздах наших організацій, де було сконстантовано, що наші організації зовсім не беруть для продажу на місцях "Укр. Роб. Вістей". Мало, або майже не беруть інших наших видань. Розпродаж книжок також замерзла.

Місяць минув, як писали ми про це й наводили, як приклад Мус Джо, де встановлено пресовий комітет, який стало працює і ось вже надіслав \$13 за місяць вересень. \$13 сума не величка. Але є значно більші місцевости, як Мус Джо й вони могли б зробити більше за місяць. А коли б 100 відділів зробили те, що зробив відділ з Мус Джо — прислали за місяць по \$13 передплати, то це зробило б за місяць \$1,300 (тисячу триста доларів).

Додаймо до цього, що кожна організація бере пересично по 5 кожного числа "Укр. Роб. Вістей" для кольпортажі з умовою, що всі п'ять чисел продасть. Ми певні, що багато є організацій, що можуть продати по 10 чисел. Але ми беремо пересично. Ми знаємо, що у нас є поверх 250 відділів ТУРФДім, РЗТ і ТОДОВИРНАЗМ, не включаючи Жіночої Секції й Секції Молоді, які також повинні брати для кольпортажі свої журнали.

Але ми беремо лише 100 відділів. Сто відділів продають до 5 чисел "УРВ" кожного числа. Значить — продають щотижня 1,500 чисел. Це буде \$75 на тиждень, або пересично \$300 на місяць. Коли б половина з них залишалася в організаціях, то подовину — \$150 все ж таки дістала б наша преса.

Це користь матеріальна. Додаймо до неї користь моральну. Газету купують ті робітники, які її не передплатують. Отже після цього мінімального підрахунку ми даємо 500 робіт-

никам читати кожне число нашої газети. З часом вони стануть передплатниками — бо дай половина з них, бо переконаються, що краще їм і дешевше передплатувати газету, як купувати з поодинокю.

Може хтось скаже: добре там тобі писати — а попробуй продати. Що ж, давайте, будемо пробувати... Але пробувати не тому, щоб доказати, що це не здійснимо, а тому, щоб і революційне слово поширити між робітниками й самій газеті допомогти.

Я був свідком того, як можна поширювати газету. 30 вересня — демонстрації мітинги по цілій Канаді. На Маркет сквер у Вінніпегу кілька тисяч робітників. Стою й я в гурті. Промовців ще нема. Прислухаюся до розмов робітників. Всюди балачка тільки про розстріл майнерської демонстрації в Естевані.

До мене підходить один робітник, другий, третій і кожний питає, що там сталося. Бачу, ходять між робітниками продавці газет. Багато хлопців і дівчат продають "Воркера". Безробітні продають свою міміографовану газету.

Наші українські ударники продають старокраєві газети "Силу", "Сель-Роб". Руські робітники продають "Канадський Гудок". Різні робітничі газети продають.

Не продають тільки "Українських Робітничих Вістей" й ніодної з наших газет, ні журналістів. Продають газети, що по тижневі, два, а навіть по місяцеві вже старі. Але ніхто не продає тої газети, яку тільки нічний вечером надруковано.

Там задується, що відділ поширює робітничу пресу: "Силу", "Сель-Роб", "Укр. Шол. Вісти", "Трибуну Робітничу" — тільки нічого ви не знайдете там про поширювання "Укр. Роб. Вістей", чи котроїсь іншої нашої газети.

Чому? Хіба "Укр. Роб. Вістей" — газета не робітничя?

За прикладом ходити не далеко — його маєте в цьому числі "Укр. Роб. Вістей", — перечитайте огляд праці відділу РЗТ в Капуксейсінг, Онт., п. н. "Як ми працювали в першому півріччі в Капуксейсінг". Там ви прочитаєте:

"Кольпортер виконував свою працю вдовольно, бо за цей протяз часу продав 203 числа старокраєвих робітничо-селянських часописів".

Говориться там про поширення робітничої преси із Злучених Держав та з Радійсінг і України, але, як би там добре кольпортер роботи не виконував, то проте в тому звіті ані слова не сказано, чи відділ поширював "Укр. Роб. Вістей", в яких найбільше пишеться про положення в Канаді, де ми живемо й боремося, а навіть про самий Капуксейсінг.

Чому? Хіба ж там всі робітники є вже передплатниками "Укр. Роб. Вістей"? Ми певні, що навіть члени РЗТ не всі там, як і в кожному іншому відділі, передплатують і читають "Укр. Роб. Вістей". Що зробив відділ РЗТ в тягу півроку, щоб вони стали читачами, або щоб продали українським робітникам тої місцевости "УРВ"?

Чому таке трактування справи? Тому, що то своя газета, нам найблища, отже не конче треба про неї дбати. Так у Вінніпегу, так в Капуксейсінг, так по цілій Канаді. Вже коли з лихом-бідною й бере деякий відділ кілька чисел, то поза стіни Укр. Роб. Дому з нею ніяк не виїде. Неначе б то наша газета писала тільки про Укр. Роб. Доми, неначе б то вона не писала про всі важливі канадські й міжнародні події.

Добре роблять товариші, що поширюють робітничу пресу, але найблищю до нас повинна бути та газета, що найбільше пише про події й боротьбу, в яких ми самі живемо, в якій ми, робітники й фармери цілої Канади, самі дішемо про боротьбу, про організацію, про все, що нас найбільше дотикає.

Чому ж ми не даємо цього читати тим робітникам, які не є передплатниками "Укр. Роб. Вістей"?

Чому? — Багато б почути про це ваш колос, товариші, з місць.

Мусій.

Хоч глухих на тому мітингу не було, то проте всі остали глухі на голосну промову МекДоналда.

Коли МекДоналд вертав з Сігем з того мітингу, то читав в газеті описи робітничого побовища в Галесо, де поліція порозбивала голови соткам робітників, а навіть робітничим послам.

Так врятував МекДоналд робітників від кризи. Був соціалістом, є й буде. Якщо МекДоналд справді залишився соціалістом, то що сталося з самим соціалізмом?

Коли МекДоналд злякався кризи й залишився соціалістом в таборі Балдвина, то еспанські соціалісти злякалися власної сорочки.

Одного дня еспанські соціалісти ухвалили, що Еспанія є робітничя республіка, але на другий день злякалися цієї ухвали, відтягнули її й перухвалили, що Еспанія є демо-

кратична республіка. Це то... соціалісти... чесні з собою. "Діло" послухало поради польської шляхти, що мало по нилатськи вмити руки від вбивства Голуфка, але треба допомогти польській шляхті здущити революційний рух трудящих мас — "Діло" вмістило п'ять редакційних статтів зарядом проти Комуністичної Партії Західньої України, в яких нарікає, що "у нас мало хто цікавиться тим, що діється в місцевому комуністичному таборі"... "та що робить цей комуністичний світ".

Отже "Діло", дорікаючи ч польській поліції, що вона мало цікавиться комуністами, взялося само за боротьбу з комуністами, щоб "якнайбільше і якнайуспішніше її паралізувати". Може аж тепер польська шляхта буде йому вдячна. Куркуленко.